

Als mensen praten over 'de staat' dan hebben zij het meestal over overheidsinstanties, bijvoorbeeld de belastingdienst. Soms gaat het over de politiek, Den Haag, de ambtenaren. Voor socialisten is het begrijpen van de term 'de staat' van bijzonder belang.

Vanuit socialistische optiek wordt de bestaande staat vervangen door een socialistische staat; een nieuwe sociale kracht.

V. I. Lenin geeft in 1917 de Marxistische visie op 'de Staat' weer in een pamflet, "Staat en Revolutie". Sindsdien wordt elke succesvolle socialistische revolutie begeleid door zijn kijk op 'de Staat'.

In het pamflet wordt de staat gedefinieerd als 'een orgaan van de heersende klasse, een orgaan voor de onderdrukking van een klasse door een ander.' Dat betekent eerst en vooral, het hebben van gewapende organen, zoals een leger en politie, om de onderdrukking af te dwingen.

Deze definitie is gebaseerd op een maatschappij die fundamenteel verdeeld is in een uitgebuite klasse en de klasse van werkgevers. In de moderne kapitalistische samenleving zijn dat de werknemers aan de ene kant en de bazen of kapitalisten aan de andere kant. De twee klassen hebben tegengestelde en onverenigbare belangen.

Voor de kapitalisten is de opeenstapeling van winsten primair mogelijk door uitbuiting van de werknemers. Voor de werknemers is het van primair belang de uitbuiting te minimaliseren, om een zo goed mogelijk loon te ontvangen om zelf of met hun gezin te kunnen overleven. De kapitalisten, klein in getal, vormen de heersende klasse. De werknemers, de overgrote meerderheid van de samenleving, vormen de uitgebuite klasse. Deze scheve situatie kan door de kapitalist alleen worden gehandhaafd door dwang en geweld.

Zonder de staat om deze situatie in stand te houden zou de maatschappij in een voortdurende klassenstrijd ontbranden.

Het recht van kapitalisten om winst te maken wordt geplaatst boven alle andere rechten (de rechten van de werknemers, het recht op huisvesting, werkgelegenheid, voedsel, gezondheidszorg, enz.). Dit wordt weerspiegeld in de wetten van de samenleving, waarin het hoogste recht het recht op eigen privé eigendom is — de eigenschap die rijkdom genereert. Maar deze wetten zouden slechts de fantasieën zijn van de rijken als er geen soldaten en politie, rechtbanken en gevangenen zouden zijn om ze te handhaven. Vastgoedeigenaren bv. hebben het recht om huizen leeg te laten staan. Als dakloze werknemers daarin proberen

te leven zal de politie de eigendomsrechten van de eigenaar verdedigen door hen te verwijderen, desnoods met geweld. De rechter zal de dakloze veroordelen wegens het vernietigen van prive-eigendom. De onschuldigen worden met detentie gestraft en de eigenaren worden nooit berecht voor het laten leegstaan van vastgoed. De politie zal hen nooit dwingen om de deuren te openen van de leegstaande woningen en de dakloze toe te laten. De politie wordt niet opgeleid om de eigenaren van onroerend goed te arresteren wegens het onttrekken van woonruimte louter en alleen t.b.v. een hogere winst. In uiterst zeldzame gevallen zet de rechter een verhuurder in de gevangenis voor het schenden van de rechten van huurders. Zelfs dan nog alleen omdat de kwestie openbaar is en als mensen de zaak in eigen hand willen nemen.

Wat betekent dit alles voor degenen die proberen een samenleving op te bouwen die gebaseerd op de belangen van werkende mensen, de overgrote meerderheid van de samenleving? Het betekent dat een revolutie nodig is om de uitbuitende klasse te verslaan en te vervangen door een georganiseerde maatschappelijke kracht die de belangen van de werknemers behartigt. Dat is wat er gebeurd is tijdens de Cubaanse revolutie in 1959. De kapitalistische klasse werd omvergeworpen en de Cubaanse werkende klasse is nu de heersende klasse. Het oude leger, de politie, de rechtbanken en de wetten van de voormalige dictatuur van Batista werden vernietigd. Deze instellingen zijn vervangen door een nieuwe staat, die tot doel heeft de belangen van de arbeidersklasse, de overgrote meerderheid van de Cubaanse samenleving te beschermen. Wetten garanderen dat alle Cubanen een huis hebben, gratis en universeel onderwijs en gezondheidszorg.

Zolang de klasse van uitbuiters bestaat is er de noodzaak van leger, politie, rechtbanken en wetten die hun belangen legitimeren. Pas als de uitgebuite klasse zich heeft bevrijd van deze kapitalistische onderdrukking, de georganiseerde terreur van de kleine elite van imperialistische bankiers en grote ondernemers doet zich de mogelijkheid voor om een samenleving op basis van samenwerking en solidariteit op te bouwen.